

LATVIJAS REPUBLIKAS VALDĪBAS
UN
AMERIKAS SAVIENOTO VALSTU VALDĪBAS
LĪGUMS PAR SADARBĪBU AIZSARDZĪBAS JOMĀ

SATURS

	Preambula
I	Darbības joma un mērķis
II	Definīcijas
III	Piekļuve saskaņotajiem objektiem un teritorijām, to izmantošana
IV	Aizsardzības aprīkojuma, krājumu un materiāltehnisko līdzekļu iepriekšēja izvietošana
V	Īpašumtiesības
VI	Drošība
VII	Ieceļošana un izceļošana
VIII	Loģistikas atbalsts
IX	Mehāniskie transportlīdzekļi
X	Licences
XI	Gaisa kuģu, kuģošanas līdzekļu un sauszemes transportlīdzekļu kustība
XII	Kriminālā jurisdikcija
XIII	Brīvības atņemšana un piekļuve
XIV	Disciplīna
XV	Prasības
XVI	Nodokļu atbrīvojumi oficiālām vajadzībām
XVII	Nodokļu atbrīvojumi personīgām vajadzībām
XVIII	Ievešana un izvešana oficiālām vajadzībām
XIX	Ievešana un izvešana personīgām vajadzībām
XX	Muitas procedūras
XXI	Militārā dienesta apkalpošanas pasākumi
XXII	Militārā pasta nodaļas
XXIII	Valūta un valūtas maiņa
XXIV	Darbaspēks
XXV	Līgumu slēgšanas procedūras
XXVI	Līgumdarba izpildītāju statuss
XXVII	Vides aizsardzība
XXVIII	Komunālie pakalpojumi un sakari
XXIX	Īstenošana un domstarpības
XXX	Stāšanās spēkā, grozījumi un termiņš
A PIELIKUMS	Saskaņotie objekti un teritorijas

Latvijas Republikas valdība (turpmāk – “Latvija”) un Amerikas Savienoto Valstu valdība (turpmāk – “Amerikas Savienotās Valstis”) un kopā dēvētas par “Pusēm”, bet katra atsevišķi – par “Pusi”,

apzinoties tiesības un pienākumus, kas izriet no Ziemeļatlantijas līguma;

ņemot vērā, ka ASV spēki, to apgādājami un ASV līgumdarba izpildītāji var atrasties Latvijas teritorijā un šādas atrašanās mērķis ir sekmēt Pušu centienus veicināt mieru un drošību kopīgu interešu un labuma jomās, tai skaitā piedalīties kopējos aizsardzības pasākumos;

atzīstot, ka ASV spēku klātbūtne palīdz stiprināt Latvijas un reģiona drošību un stabilitāti;

vēloties dalīt atbildību par atbalsta sniegšanu tiem ASV spēkiem, kas var atrasties Latvijas teritorijā;

atzīstot Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgumu par to bruņoto spēku statusu, kas noslēgts Londonā 1951. gada 19. jūnijā un stājās spēkā 1953. gada 23. augustā (turpmāk – “*NATO SOFA*”), tostarp tā nosacījumu par atsevišķām vienošanām, kas papildina šo līgumu;

atzīstot Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un ASV Aizsardzības departamenta vienošanos par savstarpējiem pirkumiem un pakalpojumiem, kas parakstīta Rīgā 2008. gada 1. oktobrī un Štutgartē 2008. gada 15. oktobrī un stājās spēkā 2008. gada 15. oktobrī (turpmāk – “*ACSA*”);

atzīstot nepieciešamību paaugstināt to kopējo drošību, veicināt starptautisko mieru un stabilitāti un padziļināt sadarbību aizsardzības un drošības jomās un

vēloties noslēgt līgumu par ciešāku sadarbību starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Latviju,

ir vienojušās par turpmāko.

I PANTS
DARBĪBAS JOMA UN MĒRĶIS

Šajā līgumā noteikts ietvars ciešākai partnerībai un sadarbībai aizsardzības, un drošības jomā starp Amerikas Savienotajām Valstīm un Latviju, un ar to tiek papildināti *NATO SOFA* noteikumi, kas reglamentē ASV spēku un to apgādājamo klātbūtni Latvijas teritorijā un īpašos gadījumos, kas noteikti šajā līgumā, arī ASV līgumdarba izpildītāju klātbūtni un darbības Latvijā.

II PANTS DEFINĪCIJAS

Turpmāk ir sniegtas šajā līgumā izmantoto terminu definīcijas:

1. "ASV spēki" ir vienība, kas sastāv no spēkiem un civilās sastāvdaļas, kā arī visa ASV bruņoto spēku īpašuma, aprīkojuma un materiāltehniskajiem līdzekļiem (tostarp sauszemes transportlīdzekļi, kuģošanas līdzekļi un gaisa kuģi, kurus ekspluatē Amerikas Savienotās Valstis vai kuri tiek ekspluatēti to vajadzībām), kas atrodas Latvijas teritorijā.
2. "Spēki" tiek lietots *NATO SOFA* I panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajā nozīmē.
3. Ja vien šā līguma XII, XIII un XV pantā nav noteikts citādi, termins "civilā sastāvdaļa" tiek lietots *NATO SOFA* I panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajā nozīmē, un tas ietver arī: a) Latvijai nepiederošu nekomerciālu organizāciju darbiniekus, kuriem ir ASV valstspiederība vai kuri pastāvīgi dzīvo ASV un kuri pastāvīgi nedzīvo Latvijā un pavada ASV spēkus Latvijā vienīgi ar nolūku palīdzēt uzturēt šo spēku dzīves apstākļus, morālo stāvokli un izglītību, un b) apgādājamais, ko nodarbina ASV spēki, tostarp ar šā līguma XXI un XXII pantā noteiktajiem militārā dienesta apkalpošanas pasākumiem saistītām vajadzībām, un šajā punktā minētās nekomerciālās organizācijas.
4. "ASV līgumdarba izpildītāji" ir fiziskas personas, juridiskas personas un to darbinieki, kuriem nav Latvijas valstspiederības un kuri noslēguši līgumu vai apakšlīgumu ar ASV Aizsardzības departamentu.
5. "Apgādājamais" tiek lietots nozīmē, kāda tam piešķirta *NATO SOFA* I panta 1. punkta c) apakšpunktā, un par apgādājamo uzskata arī spēku vai civilās sastāvdaļas dalībnieka ģimenes locekli, kurš: a) ir finansiāli, juridiski vai ar veselību saistītu iemeslu dēļ atkarīgs no šīs personas un kurai šī persona sniedz atbalstu; b) dzīvo ar šo personu vienā dzīvesvietā un c) atrodas Latvijas teritorijā ar spēku vadītāju piekrišanu.
6. "Saskaņotie objekti un teritorijas" ir objekti un teritorijas Latvijā, kas norādītas šā līguma A pielikumā, un citi objekti un teritorijas Latvijā, ko Latvija var nodrošināt nākotnē un par kurām panākta Pušu Pārstāvju vienošanās un kurām ASV spēkiem, ASV līgumdarba izpildītājiem, apgādājamajiem un citām personām saskaņā ar Pušu Pārstāvju vienošanos ir piekļuve to izmantošanai atbilstoši šim līgumam.
7. "Pārstāvis" no Amerikas Savienoto Valstu puses ir ASV Aizsardzības departaments, bet no Latvijas puses – Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija, vai attiecīgi to pilnvarotas personas.

III PANTS

PIEKĻUVE SASKAŅOTAJIEM OBJEKTIEM UN TERITORIJĀM UN TO IZMAŅOTOŠANA

1. ASV spēki, ASV līgumdarba izpildītāji, apgādājamie un sauszemes transportlīdzekļi, kuģošanas līdzekļi un gaisa kuģi, ko ekspluatē ASV spēki vai kas konkrētajā brīdī tiek ekspluatēti ASV spēku labā, drīkst netraucēti piekļūt Saskaņotajiem objektiem un teritorijām un izmantot tās vizītēm, apmācībai, mācībām, manevriem, tranzītam, atbalsta pasākumiem un saistītiem pasākumiem, degvielas uzpildei gaisa kuģī, degvielas iepildīšanai kuģu tvertnēs, gaisa kuģu nosēdināšanai un evakuēšanai, sauszemes transportlīdzekļu, kuģošanas līdzekļu un gaisa kuģu īslaicīgiem apkopes pasākumiem, personāla izmitināšanai, saziņai, vajadzībām, kas saistītas ar spēku un materiāli tehnisko līdzekļu izvietojumu un izvēršanu, aprīkojuma, krājumu un materiāli tehnisko līdzekļu iepriekšējai izvietojumam, palīdzības un sadarbības pasākumu īstenošanai drošības jomā, kopējiem un apvienotajiem apmācības pasākumiem, humanitārajiem un katastrofu seku likvidēšanas pasākumiem, neparedzētu ārkārtas situāciju operācijām, būvniecības pasākumiem, kas tiek veikti to darbību atbalstam, par kurām panākta savstarpēja vienošanās, un citām vajadzībām, par kurām Puses vai to Pārstāvji var vienoties, tostarp tām, kas tiek īstenotas Ziemeļatlantijas līguma ietvaros. Šādi Latvijas nodrošināti Saskaņotie objekti un teritorijas, to daļas, var būt paredzētas vai nu ekskluzīvai ASV spēku izmantošanai, vai arī ASV spēku un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku kopīgai izmantošanai.

2. Šādu darbību un mērķu atbalstam, Latvija drošības un aizsardzības nolūkā pilnvaro ASV spēkus kontrolēt iekļūšanu tajos Saskaņotajos objektos un teritorijās, vai to daļās, kas piešķirtas ekskluzīvai izmantošanai ASV spēkiem, un koordinēt ar Latvijas iestādēm iekļūšanu tajos Saskaņotajos objektos un teritorijās, ko ASV spēki izmanto kopā ar Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem.

3. Pēc attiecīga pieprasījuma Latvijas Pārstāvis, ievērojot normatīvo aktu prasības, sekmē ASV spēku un ASV līgumdarba izpildītāju īslaicīgu piekļuvi citiem valsts zemes īpašumiem un objektiem (tostarp ceļiem, ostām un lidlaukiem), kas nav Saskaņotie objekti un teritorijas, tostarp tiem īpašumiem un objektiem, kas pieder vai ko pārvalda Latvija vai pašvaldības, un privātiem zemes īpašumiem un objektiem (tostarp ceļiem, ostām un lidlaukiem) izmantošanai ASV spēku atbalstam.

4. Nodrošinot Saskaņoto objektu un teritoriju pieejamību, Latvija pienācīgi ņem vērā ASV spēku operacionālos un drošības apsvērumus.

5. Latvija dara pieejamus ASV spēkiem bez nomas vai līdzīgām maksām visus Saskaņotos objektus un teritorijas, tostarp tos, ko ASV spēki izmanto kopā ar Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem.

6. ASV spēki un ASV līgumdarba izpildītāji var veikt būvdarbus Saskaņotajos objektos un teritorijās un pārveidot un uzlabot tos, īstenojot šā līguma III panta 1. punktā noteiktos pasākumus un vajadzības. ASV spēki apspriežas ar Latvijas kompetentajām iestādēm par šādiem būvdarbiem, pārveidojumiem un uzlabojumiem, ievērojot Pušu kopīgo vēlmi nodrošināt, ka katra šāda ASV spēku vai to vārdā veikta projekta tehniskajām prasībām un būvnormatīviem vajadzētu atbilst abu Pušu prasībām un standartiem. ASV spēki var īstenot šādus būvdarbus, pārveidojumus un uzlabojumus ar spēku dalībniekiem.

7. Ja vien nav citādas vienošanās, ASV spēki uzņemas to Saskaņoto objektu un teritoriju, kas piešķirtas ASV spēkiem ekskluzīvai izmantošanai, būvniecības un uzlabošanas pasākumu izmaksas, un to darbības un uzturēšanas izmaksas.

8. Ja vien nav citādas vienošanās, Puses proporcionāli Saskaņoto objektu un teritoriju izmantošanai uzņemas to Saskaņoto objektu un teritoriju darbības un uzturēšanas izmaksas, kas piešķirtas kopīgai izmantošanai vai ko ASV spēki un Latvijas Nacionālie bruņotie spēki citādi kopīgi izmanto.

9. ASV spēku īstenoto būvniecības projektu finansēšana notiek saskaņā ar ASV normatīvajiem aktiem, kas reglamentē finanšu līdzekļu izmantošanu.

10. Latvijas Pārstāvis atbalsta ASV spēkus šo pasākumu īstenošanā, iegūstot nepieciešamās Latvijas atļaujas būvniecībai, pārveidojumiem un uzlabojumiem, ko veic ASV spēki vai kas tiek veikti ASV spēku vārdā.

11. Puses sadarbojas jautājumos, kas saistīti ar izmantošanas un attīstības plānošanu ap Saskaņotajiem objektiem un teritorijām un to tuvumā, lai nodrošinātu šā līguma ilgtermiņa īstenošanu.

IV PANTS
AIZSARDZĪBAS APRĪKOJUMA, KRĀJUMU UN MATERIĀLI
TEHNISKO LĪDZEKĻU IEPRIEKŠĒJA IZVIETOŠANA

1. ASV spēki var transportēt, iepriekšēji izvietot un glabāt aizsardzības aprīkojumu, krājumus un materiāltehniskos līdzekļus (turpmāk – “iepriekš izvietojamie materiāltehniskie līdzekļi”) Saskaņotajos objektos un teritorijās, to daļās, vai citās vietās, par ko panākta Pārstāvju savstarpēja vienošanās. ASV spēki iepriekš informē Latvijas Nacionālos bruņotos spēkus par šādu iepriekš izvietojamu materiāltehnisko līdzekļu veidiem, daudzumu un piegādes grafikiem, ko ASV spēki plāno transportēt un iepriekšēji izvietot Latvijas teritorijā, kā arī par ASV līgumdarba izpildītājiem, kas veiks šādas piegādes.

2. ASV spēku iepriekš izvietojamie materiāltehniskie līdzekļi un objekti, to daļas, kuri noteikti to glabāšanai, ir ASV spēku ekskluzīvā izmantošanā. ASV spēkiem ir ekskluzīva kontrole pār piekļuvi šādiem iepriekš izvietojamiem materiāltehniskiem līdzekļiem, to izmantošanu un izvietošanu, un tiem ir neierobežotas tiesības jebkurā laikā izvest šādus iepriekš izvietojamus materiāltehnisko līdzekļus no Latvijas teritorijas.

3. ASV spēkiem un ASV līgumdarba izpildītājiem ir neierobežotas tiesības piekļūt glabātavām un izmantot tās saistībā ar iepriekš izvietojamu materiāltehnisko līdzekļu iepriekšēju izvietošanu un glabāšanu, tostarp šādu materiāltehnisko līdzekļu piegādei, apsaimniekošanai, pārbaudei, izmantošanai, uzturēšanai un pārvietošanai, neatkarīgi no tā, vai šīs glabātavas ir Saskaņotie objekti un teritorijas. ASV spēku ekspluatētājiem gaisa kuģiem, sauszemes transportlīdzekļiem un kuģošanas līdzekļiem ir piešķirta pieeja Latvijas lidlaukiem, jūras ostām un citām vietām, par kurām panākta vienošanās, ASV spēku iepriekš izvietojamu materiāltehnisko līdzekļu piegādei, glabāšanai un uzturēšanai Latvijas teritorijā un izvešanai no Latvijas teritorijas.

V PANTS ĪPAŠUMTIESĪBAS

1. Visas ēkas, nepārvietojamas būves un konstrukcijas, kas atrodas uz Saskaņoto objektu un teritoriju zemes, tostarp tās, ko ASV spēki pārveidojuši vai uzlabojuši, paliek Latvijas īpašumā. Visas šādas ēkas, būves un konstrukcijas, ko uzbūvējuši ASV spēki, kļūst par Latvijas īpašumu pēc to uzbūvēšanas, taču ASV spēki tās izmanto līdz brīdim, kad ASV spēkiem tās vairs nav nepieciešamas.

2. ASV spēki nodod jebkuru Saskaņoto objektu vai teritoriju vai jebkuru tās daļu, tostarp ASV spēku uzbūvētas ēkas, nepārvietojamas būves un konstrukcijas, kā nedalītu un neapgrūtinātu Latvijas īpašumu pēc tam, kad ASV spēki ir pārtraukuši to izmantošanu, ar nosacījumu, ka Amerikas Savienotās Valstis nesedz ar to saistītās izmaksas. Puses vai to Pārstāvji apspriežas par jebkura Saskaņotā objekta vai teritorijas nodošanas nosacījumiem, tostarp par Amerikas Savienoto Valstu veikto uzlabojumu vai būvniecības atlikušās vērtības atlīdzināšanu.

3. ASV spēki un ASV līgumdarba izpildītāji saglabā īpašumtiesības uz visu aprīkojumu, materiāltehniskajiem līdzekļiem, krājumiem, pārvietojamām būvēm un citu kustamu mantu, ko tie ir ievēduši vai ieguvuši Latvijas teritorijā saistībā ar šo līgumu, līdz brīdim, kad tie atsakās no šādām īpašumtiesībām.

4. Puses vai to pilnvarotās personas var apspriesties par tā ASV spēku aprīkojuma nodošanu vai pārdošanu, kas pārsniedz Amerikas Savienoto Valstu vajadzības, atbilstīgi tam, kā tas atļauts ASV normatīvajos aktos.

VI PANTS DROŠĪBA

1. Latvija veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu ASV spēku, ASV līgumdarba izpildītāju, apgādājamo, iepriekš izvietojamo materiāltehnisko līdzekļu aizsargāšanu, drošību un aizsardzību, un ASV oficiālās informācijas aizsardzību un drošību. Šā pienākuma izpildē Latvijas un ASV militārās iestādes cieši sadarbojas, lai nodrošinātu, ka tiek sniegta drošība un aizsardzība.

2. Ar šo Latvija atļauj ASV spēkiem īstenot visas tiesības un pilnvaras, kas ASV spēkiem nepieciešamas, lai izmantotu, ekspluatētu, aizsargātu vai pārvaldītu Saskaņotos objektus un teritorijas, tostarp veikt atbilstīgus pasākumus, lai uzturētu vai atjaunotu kārtību un aizsargātu ASV spēkus, ASV līgumdarba izpildītājus un apgādājamus. Amerikas Savienotās Valstis apņemas koordinēt šādus pasākumus ar Latvijas kompetentajām iestādēm.

3. Puses savstarpēji vienojas par to, ka Latvija saglabā galveno atbildību par aizsardzību ārpus Saskaņotajiem objektiem un teritorijām.

VII PANTS IECEĻOŠANA UN IZCEĻOŠANA

1. Latvija nepieprasa līdzparakstīt *NATO SOFA* III panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktās pārvietošanās pavēles.

2. Saskaņā ar *NATO SOFA* Latvija nepieprasa pasēs un vīzas ieceļošanai Latvijā un izceļošanai no tās spēku dalībniekiem, kuri pēc Latvijas iestāžu pieprasījuma uzrāda personas identitātes karti un derīgu pārvietošanās pavēli. Turklāt Latvija nepieprasa vīzas ieceļošanai Latvijā un izceļošanai no tās civilās sastāvdaļas dalībniekiem, apgādājamajiem un ASV līgumdarba izpildītājiem, kuri pēc Latvijas iestāžu pieprasījuma uzrāda derīgu pasi un ASV Aizsardzības departamenta personas apliecību, pārvietošanās pavēli vai Amerikas Savienoto Valstu kompetentas iestādes izdotu pilnvarojuma vēstuli. Latvijas iestādes izdara Latvijas normatīvajos aktos paredzētās atzīmes civilās sastāvdaļas dalībnieku, ASV līgumdarba izpildītāju un apgādājamo pasēs.

3. Attiecībā uz ASV spēkiem, ASV līgumdarba izpildītājiem un apgādājamajiem nepiemēro noteikumus, kas reglamentē ārzemnieku reģistrāciju un kontroli.

4. Ja ASV spēku dalībnieks mirst vai tiek pārvietots ārpus Latvijas teritorijas, šīs personas apgādājamajiem turpina piemērot apgādājamo statusu saskaņā ar šo līgumu 90 dienas pēc nāves iestāšanās vai pārvietošanas. Gadījumos, kad apgādībā esoši bērni tiek uzņemti izglītības iestādēs Latvijas teritorijā pirms spēku dalībnieka nāves vai pārvietošanas, uz apgādājamajiem turpina attiecināt apgādājamā statusu ne mazāk kā 30 kalendārās dienas pēc mācību gada beigām vai mācību līguma pārtraukšanas.

VIII PANTS LOGISTIKAS ATBALSTS

1. Latvija dara visu iespējamo, ņemot vērā tās iekšējās valsts prasības un iespējas, lai pēc pieprasījuma nodrošinātu ASV spēkiem loģistikas atbalstu šajā līgumā noteikto pasākumu īstenošanai.
2. Ja vien nav citas vienošanās, loģistikas atbalsts tiek sniegts un atlīdzība tiek veikta saskaņā ar *ACSA* vai turpmākiem līgumiem.
3. Ja tiek sniegts loģistikas atbalsts, uz kuru nav attiecināms šā panta 2. punkts, ASV spēki un ASV līgumdarba izpildītāji sedz pamatotas izmaksas par pieprasīto un saņemto loģistikas atbalstu. Šajā saistībā Latvija izturas pret ASV spēkiem ne mazāk labvēlīgi, kā tā izturas pret Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, tostarp attiecībā uz ASV spēkiem un ASV līgumdarba izpildītājiem piemēro tarifus, kas nav mazāk izdevīgi par tiem, kurus Latvijas Nacionālie bruņotie spēki maksā par līdzīgu loģistikas atbalstu, atskaitot nodokļus, nodevas un līdzīgus maksājumus.

IX PANTS MEHĀNISKIE TRANSPORTLĪDZEKĻI

1. Latvijas iestādes atzīst ASV spēku, ASV līgumdarbu izpildītāju un apgādājamo mehānisko transportlīdzekļu un treileru īpašumtiesības apliecinājošos dokumentus un reģistrācijas dokumentus, ko izsniegušas ASV militārās un civilās iestādes. Pēc ASV militāro iestāžu pieprasījuma Latvijas iestādes reģistrē un izdod bez maksas militārās numura zīmes tiem ASV spēku oficiālajiem transportlīdzekļiem, kuri nav taktiskie transportlīdzekļi, saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas attiecībā uz Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, bet ASV spēku dalībnieku, ASV līgumdarba izpildītāju un apgādājamo privātajiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem – numura zīmes, kas neatšķiras no Latvijas iedzīvotājiem izdotajām numura zīmēm.

2. ASV militārās iestādes veic atbilstīgus drošības pasākumus attiecībā uz mehāniskajiem transportlīdzekļiem un treileriem, kas ir to īpašumā un ko tās ir reģistrējušas, vai ko ASV spēki izmanto Latvijas teritorijā.

3. ASV spēku dalībnieku, ASV līgumdarba izpildītāju un apgādājamo pienākums ir ievērot Latvijas normatīvos aktus attiecībā uz automašīnu civilās atbildības apdrošināšanas segšanu viņu privātajiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kamēr tie atrodas Latvijā.

X PANTS LICENCES

1. Licence vai cita atļauja, ko ASV iestādes izdod ASV spēku dalībniekam vai ASV līgumdarba izpildītājam un kas pilnvaro tās turētāju ekspluatēt spēku sauszemes transportlīdzekļus, kuģošanas līdzekļus vai gaisa kuģus, ir derīgas šādi ekspluatēšanai Latvijas teritorijā.
2. Latvijas iestādes bez braukšanas prasmes pārbaudes vai nodevas piemērošanas atzīst par derīgām vadītāja apliecības, ko Amerikas Savienotās Valstis, to pavalstis vai politiskās apakšvienības izdevušas ASV spēku dalībniekiem, to apgādājamajiem un ASV līgumdarba izpildītājiem privāto mehānisko transportlīdzekļu vadīšanai. Starptautiskās vadītāju apliecības netiek pieprasītas.
3. Latvija nepieprasa ASV spēku dalībniekiem un ASV līgumdarba izpildītājiem saņemt Latvijas izdotas profesionālās licences attiecībā uz pakalpojumiem, ko šīs personas sniedz, izpildot savus dienesta vai līgumā noteiktos pienākumus, ASV spēkiem un to apgādājamajiem vai ASV līgumdarba izpildītājiem, ne arī citām personām, par kurām panākta savstarpēja vienošanās. Ja vien Pārstāvji nav vienojušies savādāk, visos citos gadījumos ASV profesionālās licences nav derīgas.

XI PANTS
GAISA KUĢU, KUĢOŠANAS LĪDZEKĻU UN SAUSZEMES
TRANSPORTLĪDZEKĻU KUSTĪBA

1. Gaisa kuģi, kuģošanas līdzekļi un sauszemes transportlīdzekļi, kurus ekspluatē ASV spēki vai kuri tiek ekspluatēti vienīgi ASV spēku labā, var ieceļot Latvijas teritorijā, izceļot no tās un brīvi pārvietoties pa to, ievērojot attiecīgos gaisa satiksmes drošības, kuģošanas drošības un ceļu satiksmes drošības un kustības noteikumus. ASV valdības gaisa kuģi un civilās aviācijas gaisa kuģi, kas konkrētajā brīdī tiek ekspluatēti vienīgi atbilstīgi līgumam ar ASV Aizsardzības departamentu, ir pilnvaroti pārlidot Latvijas teritoriju, veikt degvielas uzpildīšanu lidojuma laikā virs Latvijas teritorijas, nosēsties Latvijas teritorijā un pacelties no tās, ievērojot attiecīgos lidojumu drošības un navigācijas noteikumus. Attiecībā uz ASV valdības gaisa kuģiem, kuģošanas līdzekļiem un sauszemes transportlīdzekļiem nepiemēro pārmeklēšanu un pārbaudi bez ASV iestāžu piekrišanas.

2. Attiecībā uz ASV valdības gaisa kuģiem un civilās aviācijas gaisa kuģiem, kas konkrētajā brīdī tiek ekspluatēti vienīgi atbilstīgi līgumam ar ASV Aizsardzības departamentu, netiek piemērotas aeronavigācijas nodevas, nodokļi vai citi maksājumi (piemēram, maksa par pārlidojumu, maršrutlidojuma maksa vai termināļa navigācijas maksa), un attiecībā uz šādiem gaisa kuģiem nepiemēro maksu par gaisa kuģu nosēdināšanu un novietošanu stāvēšanai valstij piederošos un valsts pārvaldītos lidlaukos Latvijas teritorijā. Attiecībā uz kuģošanas līdzekļiem, kurus ekspluatē ASV spēki vai kuri tiek ekspluatēti vienīgi ASV spēku labā, valstij piederošās un valsts pārvaldītās ostās Latvijas teritorijā nepiemēro maksu par loča pakalpojumiem un ostas maksu, lihtera maksu, ostas nodokļus un līdzīgus maksājumus. ASV spēki un ASV līgumdarba izpildītāji, kas darbojas ASV spēku vārdā, maksā samērīgu maksu par pieprasītajiem un saņemtajiem pakalpojumiem atbilstīgi tādiem tarifiem, kas nav mazāk izdevīgi par tiem, kādus maksā Latvijas Nacionālie bruņotie spēki, atskaitot nodokļus un līdzīgus maksājumus.

XII PANTS KRIMINĀLĀ JURISDIKCIJA

1. Latvija atzīst būtisko nozīmi, kāda piemīt ASV militāro iestāžu disciplinārajai kontrolei pār ASV spēkos ietilpstošajām personām, un šādas kontroles ietekmi uz operatīvo gatavību. Līdz ar to pēc Amerikas Savienoto Valstu pieprasījuma, īstenojot savu apņemšanos nodrošināt abpusēju aizsardzību, Latvija ar šo izmanto savas suverēnās izvēles tiesības atteikties no primārajām tiesībām realizēt kriminālo jurisdikciju atbilstīgi tam, kā tas paredzēts *NATO SOFA* VII panta 3. punkta c) apakšpunktā. Konkrētās lietās, kas ir īpaši būtiskas Latvijai, Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra var atsaukt šo atteikšanos, sniedzot kompetentajām ASV militārajām iestādēm rakstisku paziņojumu ne vēlāk kā 21 dienu pēc šā panta 2. punktā minētā paziņojuma saņemšanas.

2. Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra informē ASV spēkus par kriminālprocesa uzsākšanu pret spēku dalībniekiem, civilo sastāvdaļu vai apgādājamajiem, un ASV spēki informē Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūru par katru gadījumu, kas atbilst šī panta 1.punkta nosacījumiem. Gadījumos, kad Latvija izvēlas neatsaukt šī panta 1.punktā minēto atteikšanos, un kriminālprocess ir uzsākts, Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra sūta lietas materiālus tieši ASV iestādei. Lietas materiālu tulkojums netiek nodrošināts.

3. Šī panta mērķiem termins "civilā sastāvdaļa" neiekļauj apgādājamos, kuri ir Latvijas valstspiederīgie vai pastāvīgie iedzīvotāji.

4. Spēku dalībnieki, civilā sastāvdaļa vai apgādājamie tiek tiesāti Latvijas vispārējās jurisdikcijas tiesā.

5. Spēku dalībniekus, civilo sastāvdaļu un apgādājamos netiesā *in absentia*, ja vien viņi ļaunprātīgi neizvairās no tiesas pēc saņemta paziņojuma par tiesas datumu, kas pienācīgā veidā nosūtīts un viņi ir izvairījušies no ASV militārajām iestādēm.

6. Lai noteiktu, vai atbilstoši *NATO SOFA* VII panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) daļai iespējamais noziedzīgais nodarījums ir izdarīts darbības vai bezdarbības rezultātā, ASV spēkos ietilpstošai personai pildot dienesta pienākumus, Amerikas Savienoto Valstu militārās iestādes apliecinājums, ka šāda darbība vai bezdarbība notikusi, pildot dienesta pienākumus, ir uzskatāms par šāda fakta noteicošu apstiprinājumu.

XIII PANTS BRĪVĪBAS ATŅEMŠANA UN PIEKĻUVE

1. Latvijas iestādes nekavējoties informē ASV militārās iestādes par to, ka Latvijas iestādes ir aizturējušas vai apcietinājušas spēku dalībnieku, civilo sastāvdaļu vai apgādājamo. ASV militārajām iestādēm ir ātra piekļuve jebkurai šādai personai vienmēr, kad šīs iestādes to pieprasa, un tās drīkst piedalīties visās procesuālajās darbībās, tostarp Latvijas iestāžu veiktā šādas personas vai apgādājamā nopratināšanā.

2. Šī panta mērķiem termins "civilā sastāvdaļa" neiekļauj apgādājamos, kuri ir Latvijas valstspiederīgie vai pastāvīgie iedzīvotāji.

3. Spēku dalībnieks, civilā sastāvdaļa vai apgādājamais, attiecībā uz kuru Latvijas iestādes veic pirmstiesas izmeklēšanu vai iztiesāšanas laikā, paliek ASV militāro iestāžu kontrolē, ja šīs militārās iestādes to pieprasa, līdz brīdim, kad ir pabeigta tiesvedība (tostarp apelācija). Šādos gadījumos ASV militārās iestādes veic visu iespējamo, lai nodrošinātu attiecīgās spēku dalībnieka, civilās sastāvdaļas vai apgādājamā ierašanos Latvijas iestādēs procesuālo darbību veikšanai, kurās var būt nepieciešama šādas personas klātbūtne. Ja tiesvedība Latvijas tiesās netiek pabeigta viena gada laikā pēc iztiesāšanas uzsākšanas, ASV militārās iestādes tiek atbrīvotas no šajā punktā noteiktajiem pienākumiem. Izņēmuma gadījumos šo laika posmu var pagarināt atbilstoši tam, kā par to vienojušās ASV militārās iestādes un kompetentās Latvijas iestādes.

4. Laiks, kas pavadīts Latvijas iestāžu piemērotā ieslodzījumā vai ASV militāro iestāžu piemērotā apcietinājumā, ir ieskaitāms tajā pašā lietā piespriedīs brīvības atņemšanas termiņā.

5. Ja vien Puses nav vienojušās citādi, brīvības atņemšana, ko Latvijas tiesa piespriedusi spēku dalībniekam, civilai sastāvdaļai vai apgādājamajam, tiek izpildīta vienā vai vairākās Latvijas brīvības atņemšanas iestādēs, ko šādiem mērķiem noteikušas Puses. ASV militārajām iestādēm un ģimenes locekļiem ļauts apmeklēt šādas personas parastajās apmeklējuma stundās. Saskaņojot ar attiecīgajām Latvijas iestādēm ASV militārajām iestādēm šādas personas atļauts apmeklēt ārpus parastajām apmeklējuma stundām. Saskaņojot ar attiecīgajām Latvijas iestādēm ASV militārajām iestādēm un ģimenes locekļiem atļauts sniegt šādām personām palīdzību, tostarp veselības aprūpes, dzīves apstākļu un morālā stāvokļa jomā, piemēram, nodrošināt apģērbu, pārtiku, gultas veļu, medicīnisko aprūpi un zobārstniecību un reliģisko atbalstu.

XIV PANTS DISCIPLĪNA

ASV militārās iestādes ir atbildīgas par disciplīnas uzturēšanu ASV spēkos un var izveidot militārās policijas vienības tajos Saskaņotajos objektos un teritorijās, kurās izvietoti ASV spēki. ASV militārās iestādes var arī atļaut šādu vienību izmantošanu teritorijās to militāro objektu un zonu tuvumā, kuros izvietoti ASV spēki, sadarbībā ar Latvijas amatpersonām.

XV PANTS PRASĪBAS

1. Attiecībā uz spēku un civilās sastāvdaļas dalībniekiem neierosina civilprasības un nepiemēro administratīvos sodus par šādām personām piedēvējamu darbību vai bezdarbību, kas notikusi, šīm personām pildot dienesta pienākumus. Šādas prasības var iesniegt attiecīgajām Latvijas iestādēm un izskatīt saskaņā ar *NATO SOFA* VIII panta noteikumiem.

2. Saistībā ar šo pantu termins "civilā sastāvdaļa" ietver visas personas neatkarīgi no to valstspiederības vai dzīvesvietas, kuras ir nodarbinātas ASV valdības sektorā un pilda dienesta pienākumu, ko tiem uzdevuši ASV spēki, taču tas neietver ASV līgumdarba izpildītājus, citus līgumdarba izpildītājus un līgumdarba izpildītāju vai nekomerciālu organizāciju darbiniekus neatkarīgi no to valstspiederības un dzīvesvietas.

3. Attiecībā uz spēkos un civilajā sastāvdaļā ietilpstošām personām netiek pieņemti spriedumi bez viņu klātbūtnes vai darbības, kas kaitē to interesēm, kad dienesta pienākumu vai pienācīgi attaisnotas prombūtnes dēļ šīs personas īslaicīgi nespēj piedalīties nekriminālā tiesvedībā.

4. Lai noteiktu, vai iespējamā civiltiesiskā prasība ir radusies darbības vai bezdarbības rezultātā, spēku vai civilās sastāvdaļas dalībniekam pildot dienesta pienākumus, atbilstīgas Amerikas Savienoto Valstu militārās iestādes Latvijā apliecinājums, ka šāda darbība vai bezdarbība notikusi, personai pildot dienesta pienākumus, ir noteicošs fakta apstiprinājums.

XVI PANTS

NODOKĻU ATBRĪVOJUMI OFICIĀLĀM VAJADZĪBĀM

1. Atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa (PVN), tirdzniecības nodokļiem, izmantošanas nodokļiem, akcīzes nodokļa vai līdžīgiem vai turpmākiem nodokļiem piemēro, ja ASV spēki iegādājas vai to vārdā tiek iegādāti materiāltehniskie līdzekļi, krājumi, pakalpojumi, aprīkojums un cita manta, kas paredzēta a) ASV spēku gala patēriņam; b) patērēšanai, izpildot tādu līgumu, kas noslēgts ar ASV spēkiem vai ASV spēku vārdā, vai c) iekļaušanai ASV spēku izmantotos priekšmetos vai objektos. ASV spēki sniedz kompetentajām Latvijas iestādēm abpusēji saskaņotu atbilstīgu sertifikātu, ka šādi materiāltehniskie līdzekļi, krājumi, pakalpojumi, aprīkojums un cita manta paredzēta ASV spēkiem.

2. Atbrīvojumu piemēro iegādes brīdī, ja darījums tiek apstiprināts, pamatojoties uz atbilstīgo sertifikātu, kas minēts šā panta 1.punktā. Ja precēm ir piemērojams akcīzes nodoklis, atbrīvojumu iegādes brīdī piemēro tikai, ja pirkums ir veikts akcīzes preču noliktavā un pirkumu apstiprina ar augstākminēto atbilstīgo sertifikātu. Citos gadījumos atbrīvojumu piemēro savlaicīgi atmaksājot nomaksātos nodokļus, vai saskaņā ar citu savstarpējo vienošanos.

XVII PANTS NODOKĻU ATBRĪVOJUMI PERSONĪGĀM VAJADZĪBĀM

1. ASV spēku dalībnieki un to apgādājamie, izņemot apgādājamus, kas ir Latvijas valstspiederīgie vai pastāvīgie iedzīvotāji, tiek atbrīvoti no jebkādiem nodokļiem, nodevām, licences maksām vai līdzīgiem maksājumiem, tostarp PVN, Latvijas teritorijā par tāda materiāla kustama īpašuma turēšanu īpašumā, turēšanu valdījumā, izmantošanu, nodošanu starp personām vai pārvietošanu saistībā ar bojāeju, kas tiek ievests vai iegādāts Latvijā personīgai izmantošanai. Atbrīvojumus piemēro saskaņā ar kopīgi noteiktām procedūrām. ASV spēku dalībnieki un to apgādājamie, kuru rīcībā Latvijas teritorijā ir skaņas un televīzijas apraidi uztverošas iekārtas un iekārtas, ar ko iespējams lietot internetu, vai kuri izmanto šādas iekārtas Latvijas teritorijā, tiek atbrīvoti no nodokļiem, nodevām, licences maksām un līdzīgiem maksājumiem par šādu izmantošanu vai turēšanu valdījumā. ASV spēku dalībniekiem un to apgādājamajiem piederošus mehāniskos transportlīdzekļus atbrīvo no Latvijas ceļa nodokļiem, reģistrācijas un licences maksas un līdzīgiem maksājumiem, taču ne no tās maksas par ceļu, tiltu un tuneļu izmantošanu, kas tiek piemērota attiecībā uz visiem sabiedrības locekļiem.

2. Šajā pantā noteiktais neliedz nodokļu atmaksu preču eksporta gadījumos.

3. *NATO SOFA* X pantā noteikto atbrīvojumu no ienākumu nodokļa piemēro arī attiecībā uz ienākumiem, ko ASV spēku dalībnieki, apgādājamie un ASV līgumdarba izpildītāji saņem no algota darba II panta 3. punktā minētajās organizācijās, darbībā, kas izklāstīta šā līguma XXI un XXII pantā, un no avotiem ārpus Latvijas.

4. Latvijas normatīvo aktu noteikumus attiecībā uz darba devēja un pašnodarbinātas personas pienākumu ieturēt vai iepriekš samaksāt ienākumu nodokļus un sociālās drošības iemaksas, nepiemēro attiecībā uz ienākumiem, kas atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli Latvijā.

XVIII PANTS IEVEŠANA UN IZVEŠANA OFICIĀLĀM VAJADZĪBĀM

1. Atsaucoties uz *NATO SOFA* XI pantu, Latvijā var ievest materiāltehniskos līdzekļus, krājumus, aprīkojumu un citu mantu, a) ko ieved ASV spēki, b) gala patēriņam ASV spēkos vai to labā, tostarp šā līguma XXI un XXII pantā noteikto militārā dienesta apkalpošanas pasākumu atbalstam, c) ko paredzēts izmantot vai patērēt ar ASV spēkiem vai to vārdā noslēgta līguma izpildē vai d) ko paredzēts iekļaut ASV spēku izmantotos priekšmetos vai objektos. Attiecībā uz šādu ievēšanu nepiemēro nodokļus, ievēšanas un reģistrācijas nodevas un līdzīgus maksājumus, tostarp arī izmantošanas nodokļus, akcīzes nodokļus un PVN. Puses sadarbojas atbilstīgi vajadzībai, lai nodrošinātu, ka ievesto materiāltehnisko līdzekļu, krājumu, aprīkojuma un citu mantu daudzums ir pamatots. ASV spēki sniedz Latvijas iestādēm atbilstīgu apliecinājumu, ka attiecībā uz šādiem materiāli tehniskajiem līdzekļiem, krājumiem, aprīkojumu un citu mantu ir piemērojams šajā punktā noteiktais atbrīvojums. Latvijas muitas iestādes pieņem šī apliecinājuma iesniegšanu (kā noteikts *NATO SOFA* XI panta 4. punktā) preču muitas deklarācijas vietā. Ja materiāltehniskos līdzekļus, krājumus, aprīkojumu un citu mantu saskaņā ar šo punktu ieved līgumdarba izpildītāji, ASV spēki uzdod līgumdarba izpildītājiem izmantot šīs preces vienīgi ar ASV spēkiem noslēgto līgumu izpildei.

2. Attiecībā uz materiāltehniskajiem līdzekļiem, krājumiem, aprīkojumu un citu mantu, kas minēta šā panta 1. punktā, nepiemēro nodokli vai citu maksājumu, kas citādi tiktu aprēķināts attiecībā uz šādu mantu pēc tās ievēšanas vai iegādes.

3. Attiecībā uz materiāltehnisko līdzekļu, krājumu, aprīkojuma un citas šā panta 1. punktā minētas mantas izvešanu nepiemēro Latvijas izvedmuitas nodokļus.

XIX PANTS IEVEŠANA UN IZVEŠANA PERSONĪGĀM VAJADZĪBĀM

1. ASV spēki, apgādājamie un ASV līgumdarba izpildītāji sava norīkojuma laikā var ievest Latvijas teritorijā personiskās mantas, mēbeles, vienu privāto mehānisko transportlīdzekli uz katru personu, kas nav jaunāka par 18 gadiem, un citas preces, kas paredzētas personīgai lietošanai vai lietošanai vai patērēšanai mājsaimniecībā, nemaksājot muitas nodevas un nodokļus. Šīs privilēģijas attiecas ne tikai uz šādām personām piederošām precēm, bet arī uz precēm, kas nosūtītas šīm personām kā dāvanas vai kas piegādātas tām, izpildot līgumus, kuri noslēgti ar Latvijas Republikas teritorijā pastāvīgi nedzīvojošu personu vai personām saskaņā ar kopīgi noteiktām procedūrām. Šāds imports nedrīkst pārsniegt personīgām vajadzībām nepieciešamo daudzumu un šo preču raksturs un daudzums nedrīkst norādīt, ka preces tiek importētas komerciālos nolūkos. Alkohola izstrādājumi, tabaka un tabakas izstrādājumi netiks importēti, izmantojot militārā pasta pakalpojumus.

2. Preces, kas minētas šā panta 1. punktā, un citas preces, kas iegādātas, nemaksājot par tām nodokļus un/vai nodevas, nevar pārdot vai citādi nodot personām Latvijā, kurām nav tiesības ievest šādas preces, nemaksājot nodokļus, ja vien šādu nodošanu nav atļāvušas kompetentās Latvijas iestādes. Šāda atļauja nav nepieciešama attiecībā uz labdarībai paredzētām dāvanām. Par to, lai tiktu samaksāti visi nodokļi, kas jāmaksā saistībā ar darījumiem ar personām, kurām nav tiesības ievest šādas preces, atbild šādu preču galīgais saņēmējs. ASV spēku dalībnieki, apgādājamie un ASV līgumdarba izpildītāji var brīvi nodot šā panta 1. punktā minēto mantu savā starpā, un attiecībā uz šādu nodošanu nepiemēro nodokli un/vai nodevu. Latvijas iestādes pieņem pienācīgi aizpildītus policijas ziņojumus kā noteicošu apstiprinājumu tam, ka ar nodevu un nodokli neapliekama ASV spēku dalībnieku, apgādājamo un ASV līgumdarba izpildītāju preces ir nozagtas, kas atbrīvo personas no pienākuma samaksāt nodokli vai nodevu. ASV spēki veic šādu ar nodokli vai nodevu neapliktu preču zādzību vai zaudējumu, kā arī nodošanas uzskaiti. Šādu uzskaiti Latvijas Republikas iestādes atzīst par apliecinājumu šādai nodošanai.

XX PANTS MUITAS PROCEDŪRAS

1. Latvija veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu preču ievešanas un izvešanas neapgrūtinātu un ātru muišošanu. Muišas pārbaudes veic paātrinātā kārtībā. Šajā līgumā noteiktās muišas pārbaudes, kas tiek veiktas saskaņā ar procedūrām, par kādām vienojušās kompetentās Latvijas iestādes un ASV spēki.

2. Latvijas muišas iestādes veic ASV spēku ieceļojošo un izceļojošo dalībnieku vai apgādājamo personīgo mantu pārbaudi personas dzīvesvietā, kad šī manta tiek piegādāta vai tiek izvesta, vai arī saskaņā ar kopīgi noteiktām procedūrām.

3. ASV spēku klasificēto informāciju var ievest Latvijā un izvest no Latvijas, neveicot muišas pārbaudi. Termina "klasificētā informācija" nozīme ir noteikta Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līguma par drošības pasākumiem klasificētas militāras informācijas aizsardzībai, kas parakstīts Vašingtonā, Kolumbijas apgabalā 1998. gada 15. janvārī un stājas spēkā 1998. gada 15. janvārī, 3. pantā vai turpmākajos līgumos.

4. ASV militārās iestādes nosaka nepieciešamos pasākumus objektos, kur atrodas ASV spēki, lai novērstu *NATO SOFA* un šā līguma muišas noteikumos piešķirto tiesību ļaunprātīgu izmantošanu. ASV militārās iestādes un Latvijas iestādes sadarbojas iespējamo muišas noteikumu pārkāpumu izmeklēšanā.

XXI PANTS MILITĀRĀ DIENESTA APKALPOŠANAS PASĀKUMI

1. ASV spēki var izveidot vietās Latvijā, par kurām panākta savstarpēja vienošanās, militārā dienesta veikalus un citas tirdzniecības vietas, atvērt ēdnīcas, sociālos un izglītības centrus, atpūtas pakalpojumu zonas ASV spēku dalībnieku, apgādājamo un citu personu, par kurām vienojušies Pārstāvji, vajadzībām. ASV militārās iestādes var organizēt un uzturēt iepriekš minētos militārā dienesta apkalpošanas pasākumus tieši vai pastarpināti, noslēdzot līgumu ar citām organizācijām. Šādu militārā dienesta apkalpošanas pasākumu veikšanai Latvijā nav nepieciešama licence, atļauja, pārbaude vai citi regulējoši kontroles pasākumi.
2. ASV spēki var slēgt līgumus ar finanšu iestādēm, lai nodrošinātu banku un citas finansiālas darbības Latvijā vienīgi ASV spēku dalībnieku, ASV līgumdarba izpildītāju un apgādājamo vajadzībām.
3. Attiecībā uz šajā pantā minētajiem pasākumiem un organizācijām piemēro tāds pašus nodokļu un muitas atbrīvojumus, kādus piemēro attiecībā uz ASV spēkiem. Šādi pasākumi un organizācijas tiek uzturēti un vadīti saskaņā ar piemērojamajiem ASV noteikumiem. Šādiem pasākumiem un organizācijām nav pienākums iekasēt vai maksāt nodokļus vai citus maksājumus par aktivitātēm, kas saistītas ar to darbību.
4. ASV spēki izstrādā atbilstošus pasākumus, lai novērstu, ka preces un manta, kas Latvijas teritorijā tiek ievesta vai iegādāta šā panta 1. un 2. punktā minētajos pasākumos vai ko iaved vai iegādājas šajos punktos minētās organizācijas, tiek pārdota personām, kurām nav atļauts apmeklēt šādus pasākumus vai organizācijas.

XXII PANTS MILITĀRĀ PASTA NODAĻAS

1. Amerikas Savienotās Valstis var izveidot, uzturēt un vadīt militārā pasta nodaļas, kas paredzētas ASV spēku, apgādājamo un ASV līgumdarba izpildītāju vajadzībām.
2. Uz šādās pasta nodaļās nosūtītajiem pasta sūtījumiem var būt ASV zīmogi.
3. ASV spēku oficiālie pasta sūtījumi netiek pakļauti muitas pārbaudēm, pārmeklēšanai un netiek konfiscēti.
4. ASV militārās iestādes militārajās pasta nodaļās nosaka atbilstošus nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu, ka ASV spēku dalībnieki, apgādājamie un ASV līgumdarba izpildītāji veic preču neatbilstīgu importēšanu Latvijas teritorijā.
5. Muitas pārbaudes tiek veiktas saskaņā ar procedūrām, par kurām vienojušās kompetentās Latvijas iestādes un ASV spēki.

XXIII PANTS VALŪTA UN VALŪTAS MAIŅA

1. ASV spēkiem ir tiesības jebkurā apmērā ievest, izvest un izmantot ASV valūtu vai finanšu instrumentus, kas izteikti Amerikas Savienoto Valstu valūtā.

2. ASV militārās iestādes var izplatīt ASV spēku dalībniekiem un apgādājamajiem vai apmainīt šo personu vajadzībām tādu valūtu un šajā valūtā denominētus finanšu instrumentus, kas derīga:

- a) Amerikas Savienotajās Valstīs;
- b) Latvijas Republikā;
- c) *euro* zonā un
- d) citā valstī, ciktāl tas nepieciešams oficiāliem braucieniem, tostarp atvaļinājuma braucieniem.

3. ASV spēkos ietilpstošas personas un apgādājamie var:

- a) ievest un izvest ASV valūtu un ASV valūtā denominētus finanšu instrumentus un
- b) izvest no Latvijas jebkuru valūtu vai šādā valūtā denominētus finanšu instrumentus, ja šādas personas ir ievēdušas šādu valūtu vai instrumentus Latvijā vai saņēmušas šādu valūtu vai instrumentus no ASV spēkiem.

4. ASV militārās iestādes, konsultējoties ar Latvijas iestādēm, veic attiecīgus pasākumus, lai novērstu jebkādu šajā pantā noteikto tiesību pārkāpumu un ievērotu Latvijas ārvalstu valūtas apmaiņas noteikumus, ciktāl tie attiecas uz šajā līgumā minēto personālu. ASV spēku dalībnieku un to apgādājamo pienākums ir ievērot Pušu noteiktos ārvalstu valūtas apmaiņas nosacījumus.

XXIV PANTS DARBASPĒKS

1. ASV spēki un organizācijas, kas nodrošina šā līguma XXI un XXII pantā noteiktos militārā dienesta apkalpošanas pasākumus, var pieņemt darbā un nodarbināt apgādājamus, kā arī personas, kuras drīkst nodarbināt Latvijas teritorijā, un var administrēt šos darba ņēmējus saskaņā ar šo pantu. Apgādājamajiem nav nepieciešama darba atļauja.

2. Nodarbinātības noteikumus un nosacījumus nosaka ASV spēki un šādas organizācijas saskaņā ar piemērojamajiem ASV normatīvajiem aktiem, ņemot vērā pastāvošo Latvijas algu līmeni un darba tiesību aktu noteikumus. Algas, pabalsti, papildmaksājumi un šādu maksājumu pieaugums atbilst ASV normatīvajiem aktiem. Vietējiem civilajiem darbiniekiem, ko nodarbina ASV spēki, nav tiesības streikot.

XXV PANTS
LĪGUMU SLĒGŠANAS PROCEDŪRAS

1. ASV spēki var slēgt līgumus par jebkuru materiāltehnisko līdzekļu, krājumu, aprīkojuma un pakalpojumu (tostarp būvniecības) nodrošināšanu un sniegšanu Latvijā bez ierobežojumiem attiecībā uz līgumdarba izpildītāju, piegādātāju vai šādus materiāltehnisko līdzekļu, krājumus, aprīkojumu vai pakalpojumu nodrošinošās personas izvēli. Šādi līgumi tiek piedāvāti, slēgti un administrēti saskaņā ar ASV normatīvajiem aktiem. ASV ņem vērā Latvijas iestāžu par līgumdarba izpildītājiem sniegtajai informācijai

2. Preču, pakalpojumu un komunālo pakalpojumu iepirkšanas jomā Latvija pret ASV spēkiem izturēsies ne mazāk labvēlīgi kā pret Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem.

3. Nekas šajā līgumā nekavē Latvijas valstspiederīgos un juridiskās personas darboties atbilstīgi šim līgumam kā līgumdarba izpildītājiem, to apakšuzņēmējiem vai darbiniekiem.

XXVI PANTS LĪGUMDARBA IZPILDĪTĀJU STATUSS

Latvijas normatīvie akti netiek piemēroti attiecībā uz ASV līgumdarba izpildītāju nodarbinātības nosacījumiem, kad viņi strādā, pamatojoties uz līgumiem ar ASV spēkiem, un attiecībā uz uzņēmumu un sabiedrību licencēšanu un reģistrēšanu, ko veic ar vienīgo nolūku nodrošināt preces un pakalpojumus ASV spēkiem Latvijā. Saistībā ar preču un pakalpojumu piegādi ASV spēkiem un objektu būvniecību ASV spēku vajadzībām šādus līgumdarba izpildītājus arī atbrīvo no visiem uzņēmumu un akcīzes nodokļiem. Latvija vai tās politiskās apakšvienības arī nepiemēro nekādus ienākuma vai peļņas nodokļus attiecībā uz ienākumu vai peļņas daļu, ko šādi līgumdarba izpildītāji gūst, pildot ar ASV spēkiem noslēgta līguma vai apakšlīguma nosacījumus.

XXVII PANTS VIDES AIZSARDZĪBA

Puses apņemas īstenot šo līgumu ievērojot dabiskās vides un cilvēka veselības un drošības aizsardzību. Amerikas Savienotās Valstis apliecina apņemšanos savu pasākumu izpildē ievērot attiecīgos Latvijas vides, veselības aizsardzības un drošības likumus, noteikumus un standartus. Latvija apņemas īstenot vides, veselības aizsardzības un drošības likumus, noteikumus un standartus, pienācīgi ņemot vērā ASV spēku, apgādājamo un ASV līgumdarba izpildītāju veselības aizsardzības un drošības apsvērumus.

XXVIII PANTS
KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI UN SAKARI

1. ASV spēki un ASV līgumdarba izpildītāji drīkst izmantot ūdeni, elektrību un citus komunālos pakalpojumus saskaņā ar tādiem pat nosacījumiem, tostarp tarifiem un maksājumiem, kas piemērojami Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem vai Latvijas valdībai līdzīgos apstākļos, atskaitot nodokļus vai citas valsts nodevas vai maksājumus. ASV spēku izmaksas ir proporcionāli atbilstošas šādu komunālo pakalpojumu izmantošanai.

2. Puses atzīst, ka ASV spēkiem var būt nepieciešams izmantot radiofrekvenču spektru. ASV spēkiem ir atļauts izmantot savas telekomunikāciju sistēmas (terminu "telekomunikācijas" lietojot nozīmē, kas tam piešķirts 1992. gada Starptautiskās Telekomunikāciju savienības konstitūcijā un konvencijā). Tas ietver tiesības izmantot šādus līdzekļus un pakalpojumus pēc nepieciešamības, lai nodrošinātu pilnīgu telekomunikāciju sistēmas izmantošanu, un tiesības ASV bez maksas izmantot visu šiem mērķiem nepieciešamo radiofrekvenču spektru. ASV spēki, lai izvairītos no abpusēji kaitīgiem radiotraucējumiem, koordinēs frekvenču izmantošanu ar Latvijas Pārstāvi. Ja neatliekama operacionālā nepieciešamība nepieļauj šādu koordinēšanu, Latvijas Pārstāvis tiks informēts par frekvenču izmantošanu pēc iespējas ātrāk.

XXIX PANTS ĪSTENOŠANA UN DOMSTARPĪBAS

1. Visas šajā līgumā noteiktās saistības ir atkarīgas no šīm vajadzībām pieejamiem finanšu līdzekļiem.
2. Nepieciešamības gadījumā Puses vai to Pārstāvji var noslēgt izpildes vienošanās, lai īstenotu šī līguma nosacījumus.
3. Puses vai to Pārstāvji tiek reizi gadā savstarpēji noteiktā vietā, lai apspriestos par aizsardzības attiecībām, darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo līgumu, un citiem abpusēji interesējošiem jautājumiem.
4. Pārstāvji apspriežas pēc vajadzības, bet ne retāk kā vienu reizi gadā, lai nodrošinātu šī līguma pienācīgu īstenošanu. Pārstāvji izstrādā procedūras apspriedēm starp to attiecīgajiem darbiniekiem par visiem jautājumiem, kas attiecas uz šī līguma efektīvu īstenošanu.
5. Domstarpības tiek risinātas zemākajā iespējamajā līmenī un nepieciešamības gadījumā tiek nodotas izskatīšanai un risināšanai Pārstāvjiem. Domstarpības, kuras nespēj atrisināt Pārstāvji, attiecīgā gadījumā nodod apspriešanai un risināšanai Pusēm.
6. Domstarpības un citus jautājumus, kuri nodoti apspriešanai saskaņā ar šo līgumu, nenodod izskatīšanai valsts tiesās vai starptautiskajā tiesā, tribunālā vai līdzīgā institūcijā, ne arī izšķiršanai kādai trešajai personai.

XXX PANTS
STĀŠANĀS SPĒKĀ, GROZĪJUMI UN TERMIŅŠ

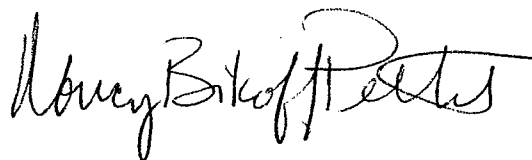
1. Šis līgums stājas spēkā pēdējās diplomātiskās notas datumā, ar kurām Puses apmainās, apliecinot, ka katra Puse ir pabeigusi savas iekšējās procedūras, kas nepieciešams, lai šis līgums stātos spēkā.
2. Līdz ar šī līguma stāšanos spēkā, tas aizstāj Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības nolīgumu par piekļuvi aprīkojumam, telpām un teritorijām, kas atrodas Latvijas Republikā, un to lietošanu, kas tika noslēgts notu apmaiņas ceļā Rīgā 2015. gada 19. jūnijā un 15. jūlijā.
3. Šo līgumu var grozīt ar Pušu rakstisku vienošanos.
4. Šī līguma sākotnējais darbības termiņš ir desmit gadi. Pēc sākotnējā darbības termiņa beigām tas turpina būt spēkā, bet jebkura Puse var izbeigt tā darbību, vienu gadu iepriekš sniedzot otram Pusei rakstisku paziņojumu pa diplomātiskiem kanāliem.
5. Šā līguma A pielikums ir šā līguma neatņemama daļa, un to var grozīt ar Pārstāvju rakstisku vienošanos.

TO APLIECINOT, attiecīgo valdību pilnvarotie pārstāvji ir parakstījuši šo līgumu.

Parakstīts Rīgā 2017.gada 12. janvārī divos eksemplāros latviešu un angļu valodā, abiem tekstiem ir vienāds spēks.

Latvijas Republikas
valdības vārdā:

Amerikas Savienoto Valstu
valdības vārdā:

A PIELIKUMS

Saskaņotie objekti un teritorijas

- Lielvārdes gaisa spēku aviācijas bāze;
- Ādažu militārā bāze un poligons;
- Garkalnes dzelzceļa līnijas galapunkts.